

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
кафедра соціології

Назва курсу	Методологія соціологічних досліджень
Викладач (-і)	Орлов Андрій Володимирович
Профайл викладача (-ів)	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=G2nK5z4AAAAJ
Контактний тел.	+380963002923
E-mail:	orlov.socio@gmail.com
Сторінка курсу в CMS UCSU	
Консультації	<i>Очні консультації:</i> щовівторка, згідно графіку роботи кафедри соціології - обговорення питань для самопідготовки та презентацій. <i>Онлайн-консультації:</i> щовівторка через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б. Хмельницького.

1. Коротка анотація до навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни спрямовано на отримання студентами знань, навичок та компетенцій, необхідних для розуміння методологічних особливостей та пізнавальних обмежень соціальних досліджень, для планування соціологічних досліджень різного типу (зокрема, виконаних із застосуванням як кількісних так і якісних методів), для організації власної роботи (або роботи дослідницького колективу) на кожному етапі дослідження, для підготовки звітних документів або публікацій/презентацій за результатами соціологічного дослідження.

2. Мета навчальної дисципліни

Надати студентам розуміння теоретичних і методичних підходів до отримання емпіричного знання про стан, закономірності функціонування і розвитку масових соціальних явищ і процесів. Він спрямований на отримання фундаментальних знань та відпрацювання у студентів практичних навичок підготовки та проведення соціологічних досліджень.

3. Формат курсу

Очний (offline) у вигляді лекційних, практичних занять та самостійної роботи.

Змішаний (blended) через систему Центру освітніх дистанційних технологій МДПУ імені Богдана Хмельницького.

4. Результати навчання / компетентності

РН 12 Описувати та застосовувати базові критерії науковості та об'єкту дослідження. Формулювати дослідницькі запитання та конкретизувати мету дослідження.

РН 13 Розробляти дизайн та інструментарій для досліджень базового рівня складності

РН 16 Порівнювати переваги й обмеження різних методів збору соціологічної інформації.

РН 17 Проводити індивідуальні та групові інтерв'ю, спостереження, здійснювати контент-аналіз базового рівня складності

РН 18 Здійснювати аналіз і синтез, представлення й інтерпретацію числової і нечислової соціологічної інформації.

ЗК 2. Знання і застосування інструментів пошуку інформації, таких як бібліографічні системи, архівні описи, електронні посилання.

ЗК 3. Здатність використовувати комп'ютерні та Інтернет-ресурси і методи для переробки історичних або споріднених даних (використання статистичних, картографічних методів, створення баз даних).

ЗК 5. Здатність використовувати відповідну термінологію, обговорювати факти та інтерпретації зрозумілою і чіткою мовою.

ЗК 13. Здатність продемонструвати знання різних методів роботи із сучасними інформаційними технологіями навчання.

ЗК 15. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 24. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК 1. Здатність застосовувати соціологічні поняття, концепції та теорії для інтерпретації соціальних явищ і процесів.

ФК 5. Здатність зіставити результати різних соціологічних досліджень.

ФК 7. Здатність застосувати соціологічний дослідницький інструментарій.

ФК 8. Здатність знайти соціальні дані у відкритому доступі, здійснити їх змістовне структурування й узагальнення.

ФК 14. Здатність підготовки соціологічної інформації для обробки за допомогою комп'ютерних програм, особливості формування та функціонування соціологічних архівів;

ФК 17. Здатність вільно орієнтуватися у базових та альтернативних типах вибіркового соціологічного дослідження;

5. Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна к-сть годин
лекції	32
семінарські заняття	46
самостійна робота	192
Кількість кредитів	9

6. Ознаки навчальної дисципліни:

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний\ вибірковий
2019-20	5-6	054 Соціологія	Бакалавр, 3 курс	нормативний (Н)

7. Пререквізити - щоб приступити до вивчення дисципліни студент повинен прослухати курси: вступ до спеціальності, логіка наукових досліджень, програмування соціологічних досліджень.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Технічне та мультимедійне обладнання, Підручники, посібники, довідники, методичні рекомендації до семінарських завдань. Забезпечення доступу здобувачів вищої освіти до Інтернет-ресурсів.

9. Політики курсу

Політика академічної поведінки та етики:

- Відвідування лекційних занять і опрацювання їх матеріалів;
- Виконання завдань практичних занять і питань самостійної роботи;
- Виконання контрольних-модульних завдань.

10. Схеми навчальної дисципліни

Тижень год.-	Тема заняття	Форма заняття	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання	Термін виконання
Тиж. 1-2 24 акад. год.	<p>Блок 1. Наукові засади соціологічного дослідження.</p> <p>Тема 1. Підходи до вивчення соціальних фактів та процесів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Багатозначний характер використання понять в соціології 2. «Статистичний» і «гуманітарний» підхід при дослідженні соціальної реальності 3. Процесу отримання знання в емпіричній соціології 4. Наукове і буденне розуміння понять, термінів. 5. Помилкові проблеми в емпіричній соціології 	<p>Лекція (4 год.) F2F</p> <p>Семінарське заняття (4 год.) F2F</p> <p>Самостійна робота (16 год.)</p>	1, 2, 11, 13, 16, 23	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/courses/view.php?id=2689#section-1</p> <p>Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/courses/view.php?id=2689#section-1</p> <p>Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/courses/view.php?id=2689#section-1</p>	перший періодичний контроль
Тиж.3-4 / 18 акад. год	<p>Тема. 2. Роль теорії в соціологічному дослідженні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Багатозначний характер використання понять в соціології 2. Поняття соціологічної теорії і її функції. 3. Соціологічна теорія і соціологічна парадигма. 3. Методологічна функція соціологічних теорій. 	<p>Лекція (2 год.) F2F</p> <p>Семінарське заняття (2 год.) F2F</p> <p>Самостійна робота (14 год.)</p>	1, 2, 7, 11, 13, 16, 21, 23	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/courses/view.php?id=2689#section-1</p> <p>Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/courses/view.php?id=2689#section-1</p> <p>Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми</p>	перший періодичний контроль

				http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1	
Тиж.5-6 / 22 акад. год	Тема 3. Соціологічне дослідження як процес: огляд основних етапів.. 1. Проект і програма соціологічного дослідження. 2. Складання робочого плану дослідження. 3. Визначення об'єму вибірки і одиниць спостереження. 4. Вибір методів збору соціологічної інформації. 5. Функції програми соціологічного дослідження.	Лекція (2 год.) F2F Семінарське заняття (4 год.) F2F Самостійна робота (16 год.)	1, 2, 7, 11, 13, 16, 21, 23	Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1	перший періодичний контроль

<p>Тиж.7-8 / 18 акад. год</p>	<p>Тема 4. Вибір теми дослідження.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення джерельної бази проблеми. 2. Проблема, об'єкт, предмет дослідження. 3. Структура емпіричних даних в соціології 	<p>Лекція (2 год.) F2F Семінарське заняття (2 год.) F2F Самостійна робота (14 год.)</p>	<p>1, 2, 7, 11, 13, 16, 21, 23</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1</p>	<p>перший періодичний контроль</p>
<p>Тиж.9-10 / 22 акад. год</p>	<p>Тема 5. Дослідницьке питання та дослідницькі гіпотези.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Статистичний» і «гуманітарний» підхід при дослідженні соціальної реальності 2. Виявлення проблем, формування гіпотез на основі структурування предмета дослідження. 3. Якісно – кількісне описання об'єкта, його властивостей і станів. 4. Аналіз предмету соціологічного дослідження. 	<p>Лекція (2 год.) F2F Семінарське заняття (4 год.) F2F Самостійна робота (16 год.)</p>	<p>1, 2, 7, 11, 13, 16, 21, 23</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1</p>	<p>другий періодичний контроль</p>

<p>Тиж.11-14 / 24 акад. год</p>	<p>Тема 6. Структура програми соціологічного дослідження та пропозиції дослідження. 1. Методологічна частина програми та її складові 2. Методична частина. Характеристика методичного інструментарію. 3. Процедурна частина. Допоміжні документи дослідження.</p>	<p>Лекція (4 год.) F2F Семінарське заняття (4 год.) F2F Самостійна робота (16 год.)</p>	<p>1, 2, 7, 11, 13, 16, 21, 23</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1</p>	<p>другий періодичний контроль</p>
<p>Тиж.15-16 / 20 акад. год</p>	<p>Тема 7. Планування збирання даних. 1. Загальні принципи виміру соціальних явищ і процесів 2. Стратегічний план дослідження. 3. Розробка методичного і робочого плану дослідження. 4. Обґрунтування системи вибірки одиниць спостереження. 5. Процедура опитування респондентів. 6. Інтерпретація результатів.</p>	<p>Лекція (2 год.) F2F Семінарське заняття (4 год.) F2F Самостійна робота (14 год.)</p>	<p>1, 2, 7, 11, 13, 16, 21, 23</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1</p>	<p>другий періодичний контроль</p>

<p>Тиж.17-20 / 24 акад. год</p>	<p>Тема 8. Вимірювання змінних. 1. Рівні вимірювання 2. Шкали: номінальна, порядкова, інтервальна, метрична. 3. Показники якості вимірювального інструменту: надійність і валідність. 4. Достовірність соціологічної інформації</p>	<p>Лекція (4 год.) F2F Семінарське заняття (4 год.) F2F Самостійна робота (16 год.)</p>	<p>1, 2, 4, 7, 9, 11, 13, 16, 21, 23</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1</p>	<p>перший періодичний контроль</p>
<p>Тиж.21-22 / 20 акад. год</p>	<p>Тема 9. Логіка вибіркового методу. 1. Місце і роль вибірки при програмуванні соціологічного дослідження 2. Характеристика основних елементів вибіркового процесу. 3. Обсяг вибіркової сукупності. 4. Спосіб добору одиниць спостереження й об'єктів репрезентації. 5. Розрахунок помилок репрезентативності.</p>	<p>Лекція (2 год.) F2F Семінарське заняття (4 год.) F2F Самостійна робота (14 год.)</p>	<p>1, 2, 4, 7, 9, 11, 13, 16, 21, 23</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1</p>	<p>перший періодичний контроль</p>

<p>Тиж.23-24 / 22 акад. год</p>	<p>Тема 10. Аналіз даних: кількісних та якісних. Огляд методів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація соціальних ознак за рівнями виміру 2. Вихідна стратегія аналізу і низхідна стратегія аналізу. 3. Аналіз «поведінки» окремо взятої ознаки. 4. Варіаційний ряд. Одновимірний розподіл. 5. Поняття таблиці зв'язку 6. Логічні схеми використання коефіцієнтів зв'язку 7. Графічний аналіз статистичних даних 	<p>Лекція (4 год.) F2F Семінарське заняття (4 год.) F2F Самостійна робота (14 год.)</p>	<p>1, 2, 4, 7, 9, 11, 13, 16, 21, 23</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1</p>	<p>другий періодичний контроль</p>
<p>Тиж.25-26 / 20 акад. год</p>	<p>Тема 11. Етичні проблеми соціологічного дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка можливості матеріальної чи моральної шкоди, пов'язаної із проведенням дослідження 2. Етика та праксеологія науки 3. Проблема свободи та відповідальності вченого 4. Професійний етос науковця в сучасній Україні 5. Проблема етично–правового регулювання дослідницької діяльності в соціології 	<p>Лекція (2 год.) F2F Семінарське заняття (4 год.) F2F Самостійна робота (14 год.)</p>	<p>1, 2, 4, 7, 9, 11, 13, 16, 21, 23</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=2689#section-1</p>	<p>другий періодичний контроль</p>

<p>Тиж.27-28 / 20 акад. год</p>	<p>Тема 12. Підготовка публікацій за результатами досліджень. 1. Презентація результатів дослідження. 2. Результативність соціологічного дослідження. 3. Ефективність засобів соціологічного дослідження.</p>	<p>Лекція (2 год.) F2F Семінарське заняття (4 год.) F2F Самостійна робота (14 год.)</p>	<p>1, 2, 4, 7, 9, 11, 13, 16, 21, 23</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/courses/view.php?id=2689#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/courses/view.php?id=2689#section-1 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/courses/view.php?id=2689#section-1</p>	<p>другий періодичний контроль</p>
<p>Тиж.29-31 18 акад.год</p>	<p>Тема 13. Дизайн дослідження. 4. Сутність і етапи процесу наукового дослідження 5. Дослідницький дизайн при підготовці програми дослідження 6. Класифікація типів дизайну у соціологічних дослідженнях 7. Низхідна і висхідна стратегія 6. Підготовка дослідницького проекту за обраним дизайном дослідження</p>	<p>Лекція (2 год.) F2F Семінарське заняття (2 год.) F2F Самостійна робота (14 год.)</p>	<p>1, 2, 4, 7, 9, 11, 13, 16, 21, 23</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу http://www.dfn.mdpu.org.ua/courses/view.php?id=2689#section-1 Підготовка до семінарського заняття http://www.dfn.mdpu.org.ua/courses/view.php?id=2689#section-1 Виконати завдання для самостійної роботи відповідно до номеру теми http://www.dfn.mdpu.org.ua/courses/view.php?id=2689#section-1</p>	<p>другий періодичний контроль</p>

11. Система оцінювання та вимоги

Методи контролю результатів навчання поточний контроль здійснюється у формі усних відповідей на семінарських заняттях; бліц-опитування; тестових завдань; виконання творчих завдань; розв'язування ситуаційних задач. Підсумковий контроль – у формі іспиту.

Система оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на ОП Соціологія базується на «Положенні про організацію освітнього процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького» (протокол від 20.09.2019 р. № 3) і «Положенні про бально-накопичувальну систему оцінювання навчальних досягнень» (від 28.11.2017 р., протокол №7), що затверджені Вченою радою МДПУ імені Богдана Хмельницького.

Контроль за видами діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом поточного оцінювання знань (усні відповіді, тестові завдання, перевірка практичних завдань, самостійної роботи), періодичним контролем по тестах або контрольних робіт за матеріалами двох блоків. За результатами суми балів поточного оцінювання та двох періодичних контрольних робіт (ПКР) виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складовою результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).

Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.

Критерії оцінювання форма контролю – екзамен.

Підсумковим контролем є екзамен (проводиться відповідно розкладу), на його складання надається 100 балів за відповіді на теоретичні питання (3 питання по 30 балів) і відповідей на тестові завдання (або задач, завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ЗР = (ПО + Е) / 2$

Критерії оцінювання знань і вмінь студентів

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Усна відповідь на практичному занятті	1-2 бали – за відповідь з принциповими помилками, що свідчать про нерозуміння студентом сутності питання, 3 бали – за відповідь з помітними помилками, вадами засвоєння, але такими, що не

	перешкоджають подальшому навчанню, 4 - за відповідь із незначними помилками, 5 – за повну відповідь, логічно виважену, правильну за змістом
Індивідуальне опитування, доповіді, презентації	1-2 бали – за доповідь, що не розкриває змісту теми і містить суттєві помилки, 3 бали – за доповідь, що частково розкриває зміст теми з помітними помилками, але такими, що не перешкоджають усвідомленню суті питання, 4-5 балів – за достатньо повне розкриття змісту теми.
Компетентнісно-орієнтовані завдання	1-2 бали – за виконання завдань із суттєвими помилками, 3 бали – за виконання завдань з помітними помилками, але такими, що не перешкоджають усвідомленню суті питання 4 бали – за достатньо повне виконання завдань із незначними помилками, 5 балів – за повне виконання завдань без помилок

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького	Оцінка за національною шкалою	
A	90-100	відмінно	Студент виявляє всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу, здатний використовувати набуті знання та вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища й факти. Мова логічно обґрунтована і граматично правильна
B	82-89	добре	Студент виявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати явища й факти, робити самостійні узагальнення та висновки, правильно виконує навчальні завдання, виправляє допущені помилки, кількість яких незначна. Відповіді досить повні, логічні, з елементами самостійності, але містять деякі неточності
C	74-81		

D	64-73	задовільно	Студент виявляє наявність знань лише основного матеріалу, відповідає по суті питання і в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь не повна, нечітка, містить неточності, дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладу матеріалу, відчуває труднощі, застосовуючи знання при рішенні практичних задач
E	60-63		
FX	0-59	незадовільно можливістю повторного складання	3 Студент не знає значної частини матеріалу курсу, допускає суттєві помилки при висвітленні основних питань, при формулюванні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, не може провести зв'язок між теоретичним матеріалом і сучасною дійсністю, не може правильно вирішити конкретну задачу, зорієнтуватись в конкретній ситуації, робить велику кількість помилок в усній відповіді.

12. Рекомендована література/ Інформаційні ресурси в інтернеті.

1. Батыгин Г.С. Лекции по методологии социологических исследований. Учебник для вузов. М.: Аспект-Пресс, 1995
2. Браймен А., Белл Э. Методы социальных исследований. Группы, организации и бизнес - Х.: Изд-во Гуманитарный Центр, 2012. -776 с.
3. Бююль А., Цефель П. SPSS: искусство обработки информации .- СПб: ДиаСофтЮП, 2001.- 608 с.
4. Волович В.И. Надежность информации в социологическом исследовании, Киев, 1974
5. Гласс Дж., Стэнли Дж. Статистические методы в педагогике и психологии. - М: Прогресс, 1976.- 495 с.
6. Горбачик А.П., Сальнікова С.А. Аналіз даних соціологічних досліджень засобами SPSS: Навч. посіб. – Луцьк:РВВ «Вежа» Волин.нац.ун-ту ім.Лесі Українки, 2008. – 164с.
7. Девятко И.Ф. Модели объяснения и логика социологического исследования. М.: Институт социологии РАН, 1996
8. Крыштановский А.О. Анализ социологических данных с помощью пакета SPSS: учеб.пособие для вузов / А.О.Крыштановский; Гос.ун-т – Высшая школа экономики. – 2-е изд. – М.:Изд.дом ГУ ВШЭ, 2007. – 281с.
9. Малхотра Н.К. Маркетинговые исследования. Практическое руководство.- М.: Издательский дом «Вильямс», 2002.- 960 с. (с. 408-475)
10. Мангейм Дж.Б., Рич Р.К. Политология. Методы исследования – М.: Издательство “Весь Мир”, 1997. – 544 с.
11. Панина Н.В. Избранные труды по социологии: В трех томах. – Том 1. Вопросы теории, методологии, технологии социологического исследования и профессиональной этики / Сост., ред., вступ. статья Е.И.Головахи. – К.: Факт, 2008. – С.164-384.
12. Паниотто В.И., Максименко В.С. Количественные методы в социологических исследованиях.- К.: Наукова думка, 1982.- 271 с.
13. Панина Н.В. Технологія соціологічного дослідження. Курс лекцій. Навч. посібн. – К.: Наукова думка, 1996.
14. Паниотто В., Харченко Н. Методи опитування.- Видавничий дім «Кієво-Могилянська Академія», 2017.- 342 с.
15. Паниотто В.І., Максименко В.С., Харченко Н.М. Статистичний аналіз соціологічних даних. – К.: Вид.дім «КМ Академія», 2004. – 270с.

16. Рабочая книга социолога.- М.: Наука, 1983.- 512 с.
17. Социологический справочник / под ред. Воловича В.И.- К.: Политиздат Украины, 1990.- 382 с.
18. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / під ред. Воловича В.І.-К.: Український Центр духовної культури, 1998.- 736 с.
19. Соціологія: короткий енциклопедичний словник. Під заг. ред. В. І. Воловича. – К.: Укр. Центр духовн. Культури, 1998. – 736 с.
20. Статистические методы анализа информации в социологических исследованиях / под ред. Осипова Г.В. - М.: Наука, 1979.- 319 с.
21. Татарова Г.Г. Методология анализа данных в социологии (введение) /Учебник для вузов. — М.: NOTA BENE, 1999. — 224 с.
22. Энциклопедический социологический словарь / под ред. Осипова Г.В. - М: ИСПИ РАН, 1995.- 939 с.
23. Ядов В.А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности. – М.: «Добросвет», «Книжный дом «Университет», 1999- 596 с.
24. Babbie E. The Practice of Social Research.- Wadsworth, Cengage Learning, 2010.- 625 p.
25. Kumar R. Research methodology: A step-by-step guide for beginners.- SAGE, 2012.- 432 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Архів журналу. Соціологія: Теорія, методи, маркетинг. |Інститут соціології НАН України <http://stmm.in.ua/archive/>
2. Вербець В.В. Методологія та методика соціологічних досліджень. Рівне - Острог. - 2007
<http://eprints.oa.edu.ua/376/1/metodolog.pdf>
3. Державна служба статистики України www.ukrstat.gov.ua
4. Головне управління статистики у Запорізькій області www.zp.ukrstat.gov.ua
5. Запорізька обласна державна адміністрація <http://www.zoda.gov.ua>
6. Інститут соціології НАН України | Інститут соціології НАН <http://www.i-soc.com.ua>
7. Київський міжнародний інститут соціології <https://www.kiis.com.ua>
8. GfK Ukraine www. <https://www.gfk.com/uk-ua>
9. Социологическая группа «Рейтинг» (Rating Group Ukraine) <http://ratinggroup.ua>
10. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва <https://dif.org.ua>
11. Соціологічна агенція «Фама» <http://famalviv.com.ua>
12. Центр SOCIS <http://socis.kiev.ua>
13. Мелітопольська міська рада <https://mlt.gov.ua/>
14. Ресурсний центр Гурт <https://gurt.org.ua/blogs/keywords/%D0%93%D0%9E/>
15. Gallup International Association (GIA) <http://www.gallup-international.com>
16. Pew Research Center <https://www.pewresearch.org>

17. Костенко Н.В., Іванов В.Ф. Досвід контент-аналізу: Моделі та практики: Монографія – К.: Центр вільної преси, 2003
<http://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2016/03/Dosvid-kontent-analizu.-Modeli-ta-praktiki.pdf>
18. Що варто знати про соціологію і соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених. Олена Богдан http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7700/Bogdan_SocResearch.pdf